

Szalonremi – Hszi Csin-ping washingtoni látogatása

SALÁT GERGELY

MKI Nézőpont

A Magyar Külügyi Intézet rendszeres kiadványa.

Kiadó:

© Magyar Külügyi Intézet, 2026.

Kiadó székhelye:

1016 Budapest, Bérc utca 13-15.

Felelős kiadó:

dr. Feledy Botond, vezérigazgató

Felelős szerkesztő:

Dr. Rácz András,

kutatási és tudományos ügyekért felelős vezérigazgató-helyettes

Szerző(k):

Salát Gergely

Lektorálta:

Vass Ágnes

Korábbi kiadványainkat megtekintheti az [Intézet](#) weboldalán.

A borítókép forrása: depositphotos

2026. szeptember 30.

Salát Gergely, vezető kutató, MKI

Szalonremi – Hszi Csin-ping washingtoni látogatása

Hszi Csin-ping és Donald Trump idén másodszor találkozott, és a várakozásoknak megfelelően ezúttal sem történt áttörés. A kivételes protokolláris körítés ellenére a kézzelfogható eredmények minimálisak: a felek megállapodtak a következő két csúcstalálkozóban, a 2025 októbere óta érvényes kereskedelmi fegyverszünetet két hónappal meghosszabbították, a májusban létrehozott Kereskedelmi Tanács kapott egy első, szerény feladatot, és a felek párbeszéd-mechanizmust hoztak létre a mesterséges intelligenciáról. Tajvan, a ritkaföld-fémek, a chipembargó és Irán ügyében az USA és Kína ugyanott tart, mint az előző találkozáson.

A 2026 májusi pekingi csúcs kapcsán hegyek vajúadásáról és egerék születéséről írtunk;¹ ezúttal vajúadásról nem volt szó, és mindenki eleve „egeret” várt, így a csúcs se pozitív, se negatív csalódást nem okozott senkinek. Ebből persze nem az következik, hogy felesleges lett volna: a két nagyhatalom láthatóan berendezkedett arra, hogy a versengésüket nem megoldani, hanem menedzselni fogja, s ennek a menedzselésnek a legfontosabb eszköze a rendszeres magas szintű kommunikáció, amely megakadályozhatja a kapcsolatok félresiklását.

A sorok rendezése

A washingtoni út egy sorozat harmadik állomása. Trump és Hszi tavaly október 30-án a dél-koreai Busanban egy rövid megbeszélésen kötött kereskedelmi tűzszünetet,² májusban Trump járt Pekingben,

1 Salát Gergely, „Vajúdtak a hegyek – Donald Trump kínai látogatása,” *Magyar Külügyi Intézet*, 2026. május 20., <https://hiia.hu/vajudtak-a-hegyek-donald-trump-kinai-latogatasal/>.

2 Salát Gergely, „Csúcsformán kívül: Amerikai–kínai kapcsolatok a Trump–Hszi találkozó után,” *Magyar Külügyi Intézet*, 2025. november 7., <https://hiia.hu/csucsforman-kivul-amerikai-kinai-kapcsolatok-a-trump-hszi-talalkozo-utan/>.

ahol a felek – legalábbis papíron – elfogadták a „konstruktív stratégiai stabilitás” kínai fogalmi keretét, most pedig Hszi viszonoztta a látogatást. A találkozgatás folytatódik: novemberben a sencseni APEC-csúcson, decemberben pedig a Trump miami golfklubjában rendezendő G20-találkozón ülnék egy asztalhoz a vezetők.³ Hszi a tárgyalások során ki is emelte, hogy a fél éven belül viszonzott elnöki látogatás példa nélküli a kínai–amerikai kapcsolatok történetében.⁴ Az összejövetelek sűrűsége önmagában is elárul valamit: a kapcsolatot két olyan vezető menedzseli, akik szeretik személyesen intézni az ügyeiket, az apparátusok pedig azt a feladatot kapják, hogy a találkozó közti időt kitöltsék az aprómunkával.

A csúcstalálkozók kontextusát az elmúlt másfél évben kialakult patthelyzet adja. Trump 2025 tavaszán valószínűleg azt gondolta, hogy az április 2-i „felszabadulás napi” vámokkal – amikor a világ országai nagy részének termékeire hatalmas büntetővámokat jelentett be – és egyéb intézkedésekkel ráveheti Kínát az amerikai igényekhez való alkalmazkodásra (szűkebb értelemben a kereskedelmi egyensúly helyreállítására, tágabb perspektívában a globális amerikai dominancia elfogadására). Peking azonban felvette a kesztyűt, és visszavágott – vámokkal, ritkaföldfém-exportkorlátozásokkal és egyéb – Washingtonnak nagyon fájó – intézkedésekkel. Az amerikaiak kénytelenek voltak visszakozni, s 2025 májusa óta újra meg újra ideiglenesen meghosszabbított kereskedelmi tűzszünet van érvényben a felek között.⁵ Az azóta eltelt –

3 James M. Lindsay, „Xi Jinping Visits the White House,” *Council on Foreign Relations*, 2026. szeptember 23., <https://www.cfr.org/articles/xi-jinping-visits-the-white-house>.

4 A találkozó hivatalos amerikai összefoglalója: „Fact Sheet: President Donald J. Trump Advances a Fair and Reciprocal Relationship with China While Hosting Historic State Visit,” *The White House*, 2026. szeptember 25., <https://www.whitehouse.gov/fact-sheets/2026/09/fact-sheet-president-donald-j-trump-advances-a-fair-and-reciprocal-relationship-with-china-while-hosting-historic-state-visit/>; a kínai összefoglaló: 《习近平同美国总统特朗普会谈》 [Hszi Csin-ping tárgyal Donald Trump amerikai elnökkel], 中华人民共和国外交部 (a Kínai Népköztársaság Külügyminisztériuma), 2026. szeptember 25., https://www.fmprc.gov.cn/zyxw/202609/t20260925_12031134.shtml; angolul: „President Xi Jinping Holds Talks with U.S. President Donald J. Trump,” *Ministry of Foreign Affairs of the People's Republic of China*, 2026. szeptember 25., https://www.mfa.gov.cn/eng/xw/zyxw/202609/t20260925_12031181.html.

5 Salát Gergely, „Elmaradt katasztrófa: a kínai–amerikai vámháború első tanulságai,” *Magyar Külügyi Intézet*, 2025. augusztus 26., <https://hiia.hu/elmaradt-katasztrofa-a-kina-amerikai-vamhaboru-elso-tanulsagai/>.

a tárgyalások és az adok-kapok váltakozásával jellemezhető – időszakban Peking és Washington is kiismerte a másik gyengeségeit – és a sajátjait is –, és mindkettő rájött, hogy egyelőre nem tudja dűlőre vinni a küzdelmet. Ráadásul mindkét vezetőnek bőven akad belső problémája és másutt megvívandó csatája, így mindkettejüknek az a kényelmes, ha az egymással szembeni konfliktust keretek között tartják, a kapcsolatot valahogy eligazgatják, és az így felszabaduló figyelmet más ügyekre fordítják. Mivel tehát mattot adni ebben a partiban nem tudtak, kiegyeztek egy döntetlenben – és persze elkezdtek készülni a következő játszmákra.

Belső problémából egyik oldalon sincs hiány, bár a két fél helyzete nagyon különböző. Az Egyesült Államok február vége óta egyre kilátástalanabb háborút vív Iránnal: ezzel az amerikai flotta kapacitásainak jelentős részét leköti, a hadsereg készleteit elhasználja, a Brent hordója száz dollár fölött jár, miközben közelegnek a félidős választások.⁶ Eközben az amerikai szövetségi rendszer lazulni látszik, Trump éppen az USA legmegbízhatóbb szövetségeseivel vívja a legádázabb szócsatákat, ami az Amerikába vetett bizalom megrendülésével jár.⁷ A kínai oldalon sincs minden rendben – az ingatlanválság, a helyi kormányzatok eladósodottsága, a gyenge fogyasztás tartós problémának bizonyulnak, amit az MI térnyerése okozta társadalmi gondok csak tetéznak. Ugyanakkor Hszi Csin-ping önbizalma láthatólag jóval nagyobb, globális befolyását szeptemberben a Sanghaji Együttműködési Szervezet biskeki csúcsán és az újdeli BRICS-csúcson fitogtatta, s ezek után érkezett Washingtonba, miközben az ugyanezen a héten ülésező ENSZ-közgyűlést kihagyta. A kínai hozzáállásra jellemző, hogy egy kínai kutatóintézet

6 Csicsmann László, „Véget ért a tüzszünet? Az amerikai-iráni eszkaláció újabb szakasza,” *Magyar Külügyi Intézet*, 2026. július 24., <https://hiia.hu/veget-ert-a-tuzszunet-az-amerikai-irani-eszkalacio-ujabb-szakasza/>. Az iráni háború aktuális állásáról: „Iran Offers to Reopen Strait of Hormuz within 7 Days and Restart Nuclear Talks,” *CNBC*, 2026. szeptember 25., <https://www.cnbc.com/2026/09/25/us-iran-trump-hormuz-.html>.

7 Az USA romló megítéléséről lásd például „Trump Faces Xi as Strains with Allies Complicate U.S. Pressure on China,” *CNBC*, 2026. szeptember 23., <https://www.cnbc.com/amp/2026/09/23/trump-xi-china-summit-allies.html>.

januárban „»Köszönjük«, Trump” címmel adott ki jelentést arról, mennyit segített Kínának az amerikai politika, és a világban azóta sem történt semmi, ami ezt a magabiztosságot megingatta volna.⁸

A csúcs előkészítése a szokásos módon zajlott: Ho Li feng miniszterelnök-helyettes szeptember 20-án New Yorkban a JPMorgan Chase székházában egyeztetett Scott Bessent pénzügyminiszterrel és Jamieson Greer kereskedelmi képviselővel (ők hárman hazájuk főtárgyalóiként már sokadszorra találkoztak, így régi ismerősnek számítanak). Itt ezúttal a mesterséges intelligenciával kapcsolatos kérdések is terítékre kerültek.⁹ A csúcs fő eredménye is valójában New Yorkban született meg: a november 10-én lejáró kereskedelmi fegyverszünet január 10-ig való meghosszabbítását Hszi földet érésének perceiben jelentették be. A kéthónapos hosszabbítás rácafolt a várakozásokra: az értesülések szerint Washington hathónapos, Peking még jelentősebb hosszabbítást javasolt; ebből lett aztán a két hónap, amit Greer utóbb „megfelelési időszaknak” nevezett, vagyis ennyi idő alatt derül ki, hogy a kínaiak teljesítik-e, amit korábban vállaltak.¹⁰ Az amerikaiak tehát a hosszabbítással nyert időt nyomásgyakorlásra használják, a kínaiak pedig azért mehettek ebbe bele, mert a következő két csúcs úgyis a határidő lejáta előtt esedékes, és azokon sok minden történhet.

- 8 Renda Chongyang Ketizu 人大重阳课题组 [Wang Wen (王文) és tsai], 《“感谢” 特朗普: 特朗普2.0执政一周年政策的中国智库评估》 [„Köszönjük” Trumpnak: Trump 2.0 kormányzásának első éve egy kínai agytröszt értékelésében], 中国人民大学重阳金融研究院 (Chongyang Institute for Financial Studies, Renmin University of China), 2026. január 19., http://rdcy.ruc.edu.cn/zw/jszy/rdcy/grzl_rdcy/070fa2e9135e47f19c7c23ad88949765.htm.
- 9 《中美经贸磋商在美国纽约举行》 [Kínai–amerikai gazdasági és kereskedelmi konzultációk New Yorkban], 新华社 (Hszinhua), 2026. szeptember 21., <https://www.news.cn/politics/leaders/20260921/2d128235a5d3411f88f7cae658183590/c.html>.
- 10 „U.S.-China Trade Truce Extended for Two Months, Bessent Says, as Xi Begins State Visit,” *CNBC*, 2026. szeptember 24., <https://www.cnbc.com/2026/09/24/us-china-trade-truce-bessent-trump-xi.html>; a hathónapos amerikai javaslatról: „Trump-Xi Summit Carries High Stakes for Agriculture, Soybeans Aren’t the Only Thing to Watch,” *AgWeb*, 2026. szeptember 21., <https://www.agweb.com/news/policy/politics/trump-xi-summit-carries-high-stakes-agriculture-soybeans-arent-only-thing-wa>; Greer nyilatkozata: „Details on U.S.-China Trade Negotiations Coming Monday, USTR Greer Says,” *CNBC*, 2026. szeptember 25., <https://www.cnbc.com/2026/09/25/trump-xi-china-trade-greer.html>.

Arcok és arcvesztések

Májusban a kínaiak megmutatták, mit tudnak a vendéglátás területén, most az amerikaiakon volt a sor. A külsőségekre mindig is nagyon fogékony Trump Hszit és feleségét, Peng Li-jüant személyesen fogadta az Andrews légibázison – ilyesmire tizenegy éve nem volt példa, legutóbb Barack Obama ment ki Ferenc pápa elé (az elnökök jellemzően a Fehér Házban fogadják a vendégeket). Trump maga eddig egyetlen más vezető elé vonult ki a betonra: Vlagyimir Putyin elé Anchorage-ban.¹¹ Csütörtökön díszszemle, két katonazenekar és légi parádé fogadta a vendéget a Fehér Ház déli gyepén, a tárgyalások után Trump elvezette Hszit a saját, a látogatásra sietve befejezett helikopterleszállójához, és felvitte a Marine One fedélfzetére. Este pedig díszvacsora következett a keleti teremben mintegy 145 vendéggel. Pénteken a Fehér Ház egyik szalonjában, a Vörös Szobában teáztak, majd együtt megnézték a Nemzeti Levéltárban az amerikai alapító okiratokat, így ritkaságszámba menő képek készülhettek a Kínai Kommunista Párt főtitkáráról a Függetlenségi Nyilatkozattal és az amerikai alkotmánnyal. Hszi végül 43 óra után hazarepült. A kerítésen kívül eközben tüntetők skandáltak, hogy Hszi nem szívesen látott vendég, és szabadságot követeltek Hongkongnak, de ebből az államelnök-pártfőtitkár nyilván nem sokat érzékelt.¹²

A vacsora vendéglistája igencsak impozánsra sikerült: az elnöki asztalnál Elon Musk (Tesla/SpaceX/X), Jensen Huang (Huang Zsen-hszün, Nvidia), Lisa Su (AMD) és Tim Cook (Apple) ült, a teremben

11 „US Says China Trade Truce Extended as Trump Welcomes Xi,” *The Express Tribune*, 2026. szeptember 24., <https://tribune.com.pk/story/2631135/us-says-china-trade-truce-extended-as-trump-welcomes-xi>; Putyin anchorage-i fogadásáról: Lindsay, i. m.

12 „Trump-Xi Summit Live: Xi Departs Washington after Three-Day State Visit,” *Nikkei Asia*, 2026. szeptember 25., <https://asia.nikkei.com/spotlight/trump-xi-summit/trump-xi-summit-live-what-to-expect-in-the-coming-hours>; „Trump Hosts Xi for Lavish State Dinner at White House amid Deep US-China Tensions,” *AFP/TAG24*, 2026. szeptember 25., <https://www.tag24.com/en/news/politics/politicians/donald-trump/trump-hosts-xi-for-lavish-state-dinner-at-white-house-amid-deep-us-china-tensions-3535058>; Nayan Seth, „Trade Deliverables, Taiwan Push and ‘Strategic Stability’: Key Xi-Trump Takeaways Overall,” *South China Morning Post*, 2026. szeptember 26., <https://www.scmp.com/news/china/diplomacy/article/3368870/trade-deliverables-taiwan-push-and-strategic-stability-key-xi-trump-takeaways-overall>.

ott volt Jeff Bezos (Amazon), Mark Zuckerberg (Meta), Satya Nadella (Microsoft), Sundar Pichai (Google/Alphabet), Sam Altman (OpenAI) és Michael Dell (Dell Technologies) is – gyakorlatilag a teljes amerikai technológiai elit, vagyis nagyjából ugyanazok, akiket vagy a saját kormányuk igyekszik távol tartani a kínai piactól az exportkorlátozásokkal, vagy a kínai kormány tilt ki onnan a legkülönbébb adminisztratív eszközökkel.¹³ Trump pohárköszöntő közben eltért a szöveggönyvtől, és meginvitálta a vendégeket – Hszit is – a Fehér Ház épülő új báltermének építkezésére. Ajándékként egy sasszobrot adott át, azzal, hogy a fehérfejtű rétisas „Amerika szabad és szárnyaló szellemének” megtestesítője; Hszi nyilvánosan nem viszonzta az ajándékot, viszont a látogatás során kiderült, hogy Kína két óriáspandát kölcsönöz az atlantai állatkertnek, ahol korábban már éltek pandák – működésbe lépett tehát a hagyományos kínai pandadiplomácia.¹⁴

Két aszimmetriára érdemes felhívni a figyelmet. Az egyik a fogadásé: Trump kiment a repülőtérre Hszi elé, Hszi viszont májusban tartózkodott ettől. Feltűnő, hogy Trump Hszit és Putyint így egyenrangú, tiszteletet érdemlő félként kezeli, a hagyományos szövetségesek vezetőit viszont nem. A másik a kíséreté: Trumpot májusban Musk, Cook és Huang kísérte Pekingbe, Hszi viszont egyetlen kínai üzletembert sem hozott magával, holott a Reuters szeptember elején még arról írt, hogy népes üzleti delegáció érkezik az elnökkel. Az okok részben gyakorlatiak lehetnek – egy kínai nagyvállalat vezetőjének Amerikában manapság nem árt ügyvédet is magával vinnie –, részben politikaiak: Peking így jelezte, hogy nem ő az, aki üzleti lehetőséget keres. Hszi kísérete – Caj Csi, a Kínai Kommunista Párt

13 „Here’s Who Attended the Trump-Xi State Dinner,” *CNBC*, 2026. szeptember 25., <https://www.cnn.com/2026/09/25/heres-who-is-attending-the-trump-xi-state-dinner.html>; Siladitya Ray, „Billionaires Musk And Jensen Huang Among Those Seated With Trump And Xi At State Dinner,” *Forbes*, 2026. szeptember 24., <https://www.forbes.com/sites/siladityaray/2026/09/24/billionaires-musk-and-jensen-huang-among-those-seated-with-trump-and-xi-at-state-dinner-photos/>.

14 Emily Feng, Deepa Shivaram & Rob Schmitz, „Takeaways from the Trump-Xi State Visit: Pageantry and Pandas,” *NPR*, 2026. szeptember 25., <https://www.houstonpublicmedia.org/npr/2026/09/25/nx-s1-5981265/takeaways-from-the-trump-xi-state-visit-pageantry-and-pandas/>; „Trump praises U.S.-China ties, talks up White House ballroom during state dinner for Xi,” *Associated Press / PBS News*, 2026. szeptember 24., <https://www.pbs.org/newshour/politics/trump-and-xi-jinping-will-hold-talks-in-washington-on-trade-ai-and-more>.

Központi Bizottsága Titkárságának titkára, Wang Ji, Kína külügyminisztere és Ho Li-feng miniszterelnök-helyettes – kizárólag politikusokból állt.¹⁵

A látogatás egy szempontból a kínaiak számára is kudarcos volt, de ez nem rajtuk múlt: miután Trump egy héttel korábban kitiltotta a Fehér Házból a CNN, az MS NOW és a Politico tudósítóit, a nagy televíziók szolidaritásból bojkottálták a közös televíziós tudósítói poolt, így a látogatás képei csak töredékesen jutottak el az amerikai nézőkhöz. A kínai fél tehát éppen azokat a képeket nem kapta meg, amelyekért tulajdonképpen jött, s amelyek Hszi a világ legerősebb hatalmának elnöke mellett, egyenrangú félként mutatták volna előben, főműsoridőben.¹⁶ Kínai logika szerint ez Trumpnak is arcvetés: az Egyesült Államok elnöke Kína elnökével meg tud egyezni erről-arról, a saját országa televízióival viszont nem.

Tyúklépések

A kereskedelem területén a most meghosszabbított fegyverszünet a busani alkun nyugszik: abban az Egyesült Államok 57-ről 47 százalékra mérsékelte a kínai árukra kivetett vámokat, Kína felfüggesztette a ritkaföldfém-exportkorlátozásokat, és vállalta, hogy 2028-ig évente 25 millió tonna amerikai szójababot vásárol, amit májusban évi 17 milliárd dollárnyi további agrárvásárlással és 200 Boeing megrendelésével fejeztek meg. A teljesítés vegyes: a szójabab a kínaiak hozzák a mennyiséget, a többi agrártermékkel viszont csúszásban vannak, a ritkaföldfém-szállítások elmaradnak a vállalt szinttől, a Boeing-üzletről Greer szerint mintegy 140 gép van „jó állapotban”

15 Laurie Chen és Eduardo Baptista, „China's Xi Seeks to Bring Large CEO Delegation on US Visit, Sources Say,” *Reuters*, 2026. szeptember 4., <https://www.reuters.com/business/retail-consumer/exclusive-chinas-xi-bring-large-ceo-delegation-us-visit-sources-say-2026-09-04/>.

16 „Trump's Disruption to TV Coverage during Xi Visit Frustrates Chinese Officials,” *CNN*, 2026. szeptember 25., <https://www.cnn.com/2026/09/25/politics/trump-media-ban-xi-visit/>; „White House TV Pool in Limbo amid High Stakes Xi Visit,” *The Hill*, 2026. szeptember 24., <https://thehill.com/homenews/administration/6110575-white-house-press-pool-limbo/>.

– akármit jelentsen is ez –, ráadásul a kínaiak a vásárlásokat a hajtóművek és alkatrészek amerikai szállítási garanciájához kötötték. Az NPR értesülése szerint Peking felajánlotta, hogy a ritkaföldfém-fegyverszünetet Trump ciklusának végéig, 2029 januárjáig meghosszabbítja, ezt azonban a kölcsönös bizalmatlanság megghiúsította.¹⁷ A csúcstalálkozók közötti alsóbb szintű egyeztetéseknél tehát alapvető probléma, hogy a felek nem bíznak egymásban.

Újdonság a májusban bejelentett Kereskedelmi Tanács (Board of Trade) és Befektetési Tanács (Board of Investment) működésbe lépése. A Kereskedelmi Tanács első eredménye egy 30–30 milliárd dolláros lista: ennyi „nem érzékeny” áru kap kedvezményes vámelhárítást mindkét irányban. Amerikai oldalról agrártermékek, tenger gyümölcsei, faáru, kozmetikumok és orvostechnikai eszközök, kínai oldalról kisháztartási gépek, játékok, karácsonyi díszek és gyerekülések kerültek a listára.¹⁸ A világ két legnagyobb gazdasága tehát eljutott oda, hogy másfél évnyi tusakodás után a karácsonyfadíszek és a garnélarákok területén sikerült békét kötniük – kezdetnek nem rossz, de ez a 30 milliárd dollár a több százmilliárdos kétoldalú áruforgalomnak csupán töredéke. Az világossá vált, hogy a nemzetbiztonságilag releváns exportkorlátozások nem tárgyai a Tanács munkájának, más termékek ügyében azonban léphet.¹⁹

A technológiai háborút tehát nem lezárták, hanem elkülönítették a pusztán kereskedelmi vitáktól, s ez tulajdonképpen előremutató megoldás, hiszen fogalmilag elválasztották a „talán megoldható” és a „lényegében megoldhatatlan” kérdéseket. A Fehér Ház tájékoztatója

17 A májusi vállalásokról: „Fact Sheet: President Donald J. Trump Secures Historic Deals with China, Delivering for American Workers, Farmers, and Industry,” *The White House*, 2026. május 17., <https://www.whitehouse.gov/fact-sheets/2026/05/fact-sheet-president-donald-j-trump-secures-historic-deals-with-china-delivering-for-american-workers-farmers-and-industry/>; a teljesítésről: Matthew Tan, „Soybeans, Planes and Rare Earths: What They Say about Fragile U.S.-China Trade Truce,” *CNBC*, 2026. szeptember 23., <https://www.cnb.com/2026/09/23/trump-xi-summit-us-china-trade-rare-earth-soybean-plane.html>; a ritkaföldfém-ajánlatról: Jennifer Pak & Emily Feng, „Trump and Xi Meet at Moment of Global Consequence,” *NPR*, 2026. szeptember 23., <https://www.npr.org/2026/09/23/nx-s1-5978733/trump-xi-meeting-china>.

18 „Fact Sheet: President Donald J. Trump Advances...,” i. m.

19 „Trump, Xi to Weigh Tariff Cuts on \$30 Billion of Imports in Managed Trade Push,” *Reuters / Business Recorder*, 2026. május 13., <https://www.brecorder.com/news/amp/40420995>.

két apróságot is tartalmaz: Kína vállalta, hogy 2027-ben és 2028-ban legalább 10-10 millió tonna amerikai szenet vásárol – a zöld átmenet büszke élharcosa ezzel az amerikai szénipar újjáélesztésének támogatójává lép elő –, Trump pedig „sürgette” Hszit, hogy Kína gyártson több finomított kőolajterméket a világpiaci ellátás stabilizálására. Ez utóbbi sokat elárul arról, hogy milyen bizarr következményei vannak az iráni háborúnak: a világ legnagyobb olajtermelője a világ legnagyobb olajimportőrétől kér segítséget az üzemanyagárak letöréséhez.

A mesterséges intelligencia területén a New York-i előkészítő tárgyalásokon az amerikaiak egy korai értesítési mechanizmust javasoltak: a felek szóljanak egymásnak, ha egy MI-incidens nemzetbiztonsági szintet ér el.²⁰ A csúcson ebből a Fehér Ház szerint „amerikai–kínai szuperintelligencia-párbeszéd” lett, amelynek következő fordulója novemberig esedékes, s a felek egy külön kommunikációs csatorna létrehozásáról is megállapodtak az ilyen incidensek kezelésére. Ez utóbbi technikailag egy forródrót, tehát triviális, politikailag viszont annál kevésbé: a jelzés ugyanis azt jelentené, hogy az egyik fél beismeri a másiknak, hogy elvesztette az ellenőrzést valamelyik saját rendszere fölött – kérdés tehát, fogják-e valaha használni. Az amerikai tájékoztató szerint a két vezető abban is megegyezett, hogy ezentúl – az amerikai preferenciának megfelelően – nem „mesterséges intelligenciát”, hanem „szuperintelligenciát” emlegetnek;²¹ a hivatalos kínai beszámolók ugyanakkor elejétől végig mesterséges intelligenciáról beszélnek, a felek tehát ha megállapodtak is az átnevezésben, a kínai fél ehhez nem tartja magát – ahogy a világ többi országa és nyelve sem látszik alkalmazkodni Trump igényeihez. A párbeszéd egyelőre a kockázatokról szól: Hszi szerint az MI-nek emberi ellenőrzés alatt kell maradnia, és a feleknek nem egymás ellen kell védekezniük, hanem egymás erősségeire építeniük; Trump ellenben a csúcs reggelén azt írta, hogy a szuperintelligencia nagy téma lesz ugyan, de ő „pontosan

20 „Bessent: US Proposes AI Incident Alert System in Talks with China,” *Associated Press / ABC News*, 2026. szeptember 20., <https://abcnews.com/Technology/wireStory/bessent-us-proposes-ai-incident-alert-system-talks-136609079>; Siladitya Ray, „Bessent Says U.S. And China Discussed AI Dialogue And ‘Notification’ For Safety Incidents,” *Forbes*, 2026. szeptember 21., <https://www.forbes.com/sites/siladityaray/2026/09/21/bessent-touts-ai-dialogue-with-china-and-notification-mechanism-for-incidents/>.

21 „Fact Sheet: President Donald J. Trump Advances...,” i. m.

úgy akarja hagyni, ahogy van” – vagyis a szabályozást ellenzi (az elnöki asztalnál ülő Jensen Huanggal együtt).²² Az MI-párbeszéd a csúcsgyegyetlen valóban új intézményi eleme, azonban olyan illúzióknak ne legyen, hogy a felek leállnak a szédületes tempójú fejlesztésekkel – egyszerűen nem bíznak egymásban annyira, hogy lassítsanak.

Tajvan ügyében Hszi szokás szerint a tárgyalásokon arra kérte Trumpot, hogy az Egyesült Államok „tartsa magát a tajvani függetlenség ellenzésének helyes álláspontjához”, és „körültekintően kezelje” a tajvani kérdést, mert ez a stratégiai együttműködés alapja. Itt a szóhasználatnak jelentősége van: Washington évtizedek óta azt mondja, hogy „nem támogatja” Tajvan függetlenségét, az „ellenzés” ehhez képest aktív fellépést jelentene, és Peking most – első alkalommal – ezt kéri nyilvánosan Trumptól.²³ Hszi a „konstruktív stratégiai stabilitás” fogalmát minden bizonnyal tudatosan kapcsolja össze a függetlenség ellenzésével, s az igazi próba az lesz, mi lesz erre az amerikai reakció.²⁴ Trump egyelőre semmit sem mondott: a hivatalos amerikai beszámolóban Tajvan neve elő sem fordul, az újságírók kérdéseit pedig az érzékeny kérdésekről – Tajvanról, Iránról, a fentanilról, a börtönben ülő hongkongi lapkiadóról, Jimmy Lairól²⁵ – válasz nélkül hagyta.²⁶ Trump láthatóan tisztában van vele, hogy a Tajvan-ügy tényleg

22 „President Xi Jinping Holds Talks...,” i. m.; Trump bejegyzése: Donald J. Trump, Truth Social-bejegyzés, 2026. szeptember 24., 7:24 (EDT), <https://truthsocial.com/@realDonaldTrump/117325763597478758>; Huang álláspontjáról: „Over 30 CEOs Scored an Invite to the US-China State Dinner — and These 4 Got a Spot at the Head Table,” *Associated Press / Yahoo Finance*, 2026. szeptember 25., <https://finance.yahoo.com/markets/article/over-30-ceos-scored-an-invite-to-the-us-china-state-dinner-and-these-4-got-a-spot-at-the-head-table-134400923.html>.

23 „Xi Jinping Pushes Trump to ‘Oppose’ Taiwan Independence in Rare Call,” *Bloomberg / Business Standard*, 2026. szeptember 25., https://www.business-standard.com/amp/world-news/xi-jinping-pushes-trump-to-oppose-taiwan-independence-in-rare-call-126092500120_1.html.

24 „President Xi Jinping Holds Talks...,” i. m.

25 Jimmy Lai a hongkongi demokráciapárti *Apple Daily* alapítója, brit állampolgár, aki 2020 decembere óta van őrizetben; a nemzetbiztonsági törvény alapján külföldi erővel való összejátszásért és lázításért 2026 februárjában, 78 évesen húsz év börtönre ítélték. Trump többször megígérte, hogy szabadon bocsátását felveti Xinél, és decemberben azt mondta, meg is kérte erre a kínai elnököt, Washingtonban azonban a kérdés nyilvánosan szóba sem került. Lásd „Media Tycoon Jimmy Lai Sentenced to 20 Years in Hong Kong,” *ABC News*, 2026. február 9., <https://abcnews.com/International/media-tycoon-jimmy-lai-sentenced-20-years-hong-kong/story?id=129985406>.

26 „Trump Hosts Xi for Lavish State Dinner...,” i. m.

minden egyéb kínai ügylet alapja, ezért ezt a kérdést nem kívánja feszegetni, elkerülendő a kínaiak esetleges irracionális – vagy kívülről annak tűnő – reakcióit. Tajvan státuszáról, illetve a függetlenség „nem támogatásáról” vagy „ellenzéséről” tehát inkább nem beszéltek, ugyanakkor egy kevésbé elvi jelentőségű ügy előkerülhetett: egy 14 milliárd dolláros, jórészt rakétavédelmi eszközökből álló, Tajvanak szánt fegyvercsomag az év eleje óta az elnök asztalán fekszik. Trump ezt maga is „tárgyalási aduként” emlegette, Marco Rubio külügyminiszter pedig Hszi érkezésének napján azzal magyarázta az eddigi csúszást, hogy az amerikai fegyvergyártás kapacitásai végesek („ha eladunk valamit, azzal már nem rendelkezünk”). Az üzletről nyilvánosan nem beszéltek, a jóváhagyás tehát tovább csúszik, ami megfelel Peking érdekeinek – persze Kína számára még jobb lenne, ha a csomag végleg lekerülne az amerikai napirendről.²⁷ Összességében Kína szája íze szerint való az a fejlemény, hogy a híres „stratégiai kétértelműségből”, amelyben Washington nem mondja meg, megvédené-e Tajvant, mára „tranzakciós kétértelműség” lett, amelyben azt sem mondja meg, szállít-e neki új fegyvereket.

A Közel-Kelet volt az egyetlen téma, amelyben a kínai fél többet árult el a nyilvánosságnak, mint amennyit kérdeztek tőle. A Hszinhua szerint Hszi közölte: Kína támogatja, hogy az Egyesült Államok és Irán térjen vissza a júniusi iszlámábádi egyetértési memorandumhoz – ahhoz a pakisztáni és katarai közvetítéssel összehozott keretmegállapodáshoz, amely hatvannapos tűzszünetet és a Hormuzi-szoros újranyitását ígérte, ám július elején összeomlott. Peking ezzel nyilvánosan a Teherán által is szorgalmazott megoldás mellé állt – Maszúd Pezeskján iráni elnök másnap külön meg is köszönte Hszi támogatását –, miközben Washington korábban közölte, hogy nem tér vissza a júniusi feltételekhez. Az amerikai olvasat egészen más: Trump a pekingi amerikai nagykövet szerint „egyértelművé tette”, hogy Irán háborús támogatása elfogadhatatlan, a Fehér Ház szerint pedig a felek egyetértettek

27 „Trump-Xi Summit: Leaders Meet at White House amid Tensions over Taiwan, Trade and AI,” *NBC News*, 2026. szeptember 23., <https://www.nbcnews.com/world/asia/trump-xi-summit-meet-white-house-tensions-taiwan-trade-ai-rcna598073>; „Rubio Says Delay in Arms Sales to Taiwan Based on U.S. Weapons-Building Concerns,” *The Washington Times*, 2026. szeptember 24., <https://www.washingtontimes.com/news/2026/sep/24/marco-rubio-says-delay-arms-sales-taiwan-based-us-weapons-building/>.

abban, hogy Iránnak soha nem lehet atomfegyvere, és hogy egyetlen ország sem szedhet vámot nemzetközi vízi utakon – ez utóbbi az iráni „szolgáltatási díjakra” céloz.²⁸ A fentani ügyében Washington üdvözlötte a nemrég bevezetett új kínai prekurzorszabályozást és 21 kínai állampolgár augusztusi letartóztatását, emellett sürgette a lehető legszigorúbb, „adott esetben halálbüntetést” is magában foglaló ítéletek meghozatalát²⁹ – újabb bizarr fejlemény, hogy egy nyugati demokrácia kivégzéseket kér a Kínai Népköztársaságtól. Ukrajna kérdése a kínai beszámolóban „ukrán válságként”, az amerikaiban „Oroszországgként” szerepel a megvitatott témák felsorolásában, mindkét helyen egyetlen kifejezés erejéig – ez nem csoda, hiszen ebben a témában a megegyezésnek semmi esélye, inkább csak rituális funkciója van, hogy felveszik a megtárgyalt témák listájára.

„Konstruktív stratégiai stabilitás” – a második menet

Májusi elemzésünkben azt írtuk, hogy a pekingi csúcs legérdekesebb fejleménye a „konstruktív stratégiai stabilitás” kínai fogalmi keretének elfogadása volt mindkét fél részéről, és a fő kérdésnek azt tartottuk, hogy ezt mivel töltik ki a felek.³⁰ Washingtonban a keret elkezdett intézményesedni. A hivatalos kínai beszámoló szerint

28 „China's Xi Calls on US, Iran to Return to Negotiating Table,” *The Express Tribune*, 2026. szeptember 25., <https://tribune.com.pk/story/2631282/chinas-xi-calls-on-us-iran-to-return-to-negotiating-table>; a memorandumról: „The US-Iran Interim Deal: A Fragile Ceasefire,” *Arab Center Washington DC*, 2026. június 18., <https://arabcenterdc.org/resource/the-us-iran-interim-deal-a-fragile-ceasefire/>; Pezeskián köszönetéről: „Crude Oil Prices Slide after Iranian and US Negotiators Discuss Opening Strait of Hormuz,” *Fox News*, 2026. szeptember 25., <https://www.foxnews.com/live-news/iran-war-president-news-oil-prices-deal-9-25-26>; az amerikai álláspontról: „Iran Offers to Reopen Strait of Hormuz...,” i. m.; a nagykövet nyilatkozatáról: „Trump-Xi Visit Wraps Up with Few Achievements Announced,” *CBS News*, 2026. szeptember 25., <https://www.cbsnews.com/live-updates/trump-china-xi-jinping-state-visit-dinner-tariffs-ai/>; „Fact Sheet: President Donald J. Trump Advances...,” i. m.

29 „Fact Sheet: President Donald J. Trump Advances...,” i. m.

30 Salát, „Vajúdtak a hegyek,” i. m.

a két elnök megállapodott abban, hogy a víziót tettekre váltják, és olyan kapcsolatot építenek, amelyben „az együttműködés főirány, a versengés kereteken belül marad, a nézeteltérések kezelhetők, és a béke várható”. Hszi az érkezésekor kiadott nyilatkozatában azt írta, hogy a két országnak „partnernek, nem riválisnak” kell lennie, a „kínai nemzet nagy újjászületése” és a „tegyük Amerikát újra nagygyá” program pedig kéz a kézben járhat. A Fehér Házba érkezve pedig kijelentette: „a thuküdidészi csapda elkerülhető”. Ezt májusban még kérdésként tette fel, most kijelentő módon fogalmazott, hozzátéve, hogy a versengés legyen versenyfutás, amelyben a felek felzárkóznak egymáshoz, ne pedig birkózás, amelyben az egyik nyer, a másik veszít.³¹

Az amerikai beszámoló szintén használja a „konstruktív stratégiai stabilitás” fogalmát, de a saját értelmezésében: a Fehér Ház szerint a felek „a tisztelet, a méltányosság és a kölcsönösség alapján” építik kapcsolatukat – a „méltányosság és kölcsönösség” Trump kereskedelmi szókincséből származik, a kínai szövegben nyoma sincs –, ugyanez a dokumentum pedig azt is rögzíti, hogy a második világháború óta az Egyesült Államok előretolt katonai jelenléte őrzi a „szabad és nyitott indo–csendes-óceáni térséget”.³² Washington tehát a stabilitáshoz hozzáérti az amerikai flotta jelenlétét Kína partjainál, Peking pedig a tajvani függetlenség ellenzését; a kulcskifejezés („konstruktív stratégiai stabilitás”) ugyanaz, de a jelentése eléggé eltérő. Valójában már az is szokatlan, hogy Washington egyáltalán átvette Peking szóhasználatát – korábban az amerikai diplomácia ezt tudatosan kerülte, nehogy akaratlanul szentesítse a kínai definíciókat és azok jelentéstartalmát –, Trumpot azonban láthatólag nem érdeklik a címkék. Ez viszont azzal járhat, hogy Peking ezentúl minden neki nem tetsző amerikai lépést a közösen elfogadott stratégiai stabilitás megsértéseként fog értelmezni.

31 „President Xi Jinping Holds Talks...”, i. m.; „Xi Jinping Says China, US Should Be Partners, Not Rivals,” CGTN, 2026. szeptember 24., <https://news.cgtn.com/news/2026-09-24/Xi-Jinping-says-China-US-should-be-partners-not-rivals-1QGwMC5AvEA/p.html>; „Why Xi Believes the U.S. and China Can Overcome the ‘Thucydides Trap’,” CNBC, 2026. szeptember 26., <https://www.cnbc.com/2026/09/26/xi-trump-thucydides-trap-us-china.html>.

32 „Fact Sheet: President Donald J. Trump Advances...”, i. m.; Lindsay, i. m.

Az amerikai szövetségesek a csúcsot aggodalommal figyelték. Japán, a Fülöp-szigetek és Tajvan attól tartott, hogy Trump gazdasági engedményekért vagy az iráni háború lezárásához nyújtott kínai segítségért cserébe puhít a Tajvan-politikán, s ez az aggodalom nem légből kapott: a Wall Street Journal szerint Trump már tavaly novemberben, Hszi panasza nyomán megkérte Takaicsi Szanae japán miniszterelnököt, hogy ne provokálja Pekinget Tajvan ügyében. Tokió ezt cáfolta, de az eset jól mutatja a hangulatot. Az amerikai kormány a csúcs előtt közös nyilatkozatban erősítette meg Japán és Dél-Korea védelme melletti elkötelezettségét, a három ország pedig kiállt a Tajvani-szoros békéje és stabilitása mellett – ha azonban egy csúcs előtt a szövetségeseket külön meg kell nyugtatni, az önmagában is jelzésértékű.³³

Európa partvonalon

Európának a csúcs nem sok jót hozott. Az EU júniusban tárgyalásokat kezdett Pekinggel a napi egymilliárd eurós kereskedelmi hiány lefaragásáról, októberi határidővel, a ritkaföldfémek ügyében pedig Maroš Šefčovič a csúcs előtti héten egyeztetett kínai kollégájával – ám, ahogy a Bruegel elemzője fogalmazott, „az Egyesült Államok fog tárgyalni Európa helyett, és Európa ezért árat fizet majd”. Az MI-párbeszédben pedig Európa ugyanezen elemző szerint pólusként nem is létezik.³⁴ Az európai biztonság szempontjából pedig az a sokatmondó, hogy Ukrajna mindkét fél beszámolójában egy felsorolás egyetlen eleme, miközben Trump szeptember 18-án aláírta azt a szankciós törvényt, amely akár 100 százalékos vámot tesz lehetővé az orosz olaj nagy vásárlóival – mindenekelőtt Kínával – szemben;

33 Lim Hui Jie, „America's Asian Allies Want a Trump-Xi Truce — but Not at Their Expense,” *CNBC*, 2026. szeptember 24., <https://www.cnb.com/2026/09/24/uss-asian-allies-want-a-trump-xi-truce-but-not-at-their-expense.html>; „Japan Denies Report Trump Told PM Takaichi Not to Provoke China on Taiwan,” *Al Jazeera*, 2025. november 27., <https://www.aljazeera.com/news/2025/11/27/japan-denies-report-trump-told-pm-takaichi-not-to-provoke-china-on-taiwan>.

34 Peggy Corlin, „The Trump-Xi Summit: Why Europe Has So Much at Stake,” *Euronews*, 2026. szeptember 23., <https://www.euronews.com/2026/09/23/the-trump-xi-summit-why-europe-has-so-much-at-stake>.

erről Washingtonban egyik fél sem ejtett egyetlen szót se. Brüsszel talán eredetileg közös frontot remélt Washingtonnal Kínával szemben, most azonban tudomásul kell vennie, hogy egyedül maradt.³⁵

Magyarország szempontjából a kép kettős. Egy kis, nyitott gazdaságnak, amely mindkét nagyhatalommal szoros gazdasági kapcsolatokat ápol, a kínai–amerikai viszony stabilizálódása jó hír: minél kevésbé éles a nagyhatalmi szembenállás, annál kisebb a nyomás, hogy választani kelljen, és annál nagyobb a mozgástér. A washingtoni modell – az érzékeny és a nem érzékeny ügyek szétválasztása, a kereskedelem egy részének leválasztása a geopolitikai vitákról – megfelel a magyar gyakorlatnak. A másik oldalon viszont ott a figyelmeztetés: a két nagy egymás között, mások feje fölött tárgyal – Európa ritkaföldféméről, Tajvan fegyvereiről, egymás kereskedelmi kvótáiról –, és ebben a világban a kisebb szereplők nem alanyai, hanem tárgyai az alkuknak. A stratégiai stabilitás rendszere a két résztvevőnek kényelmes; mindenki másnak azonban dolgoznia kell azon, hogy kitalálja, miként fér be ennek keretei közé.

Saját porta

Mit hozott tehát a washingtoni csúcs? Trump szerint a felek „hatalmas lépéseket” tettek, Hszi szerint a tárgyalások „új tartalommal” töltötték meg a konstruktív stratégiai stabilitást. A CNN elemzése szerint a csúcs pompában erős, tartalomban gyenge volt, és Kínát ez tökéletesen kielégíti.³⁶ Valójában mindhárom állítás igaz. Egyetlen

35 Toomas Hanso, „The Trump–Xi Second Summit: What Europe Stands to Lose,” *International Centre for Defence and Security*, 2026. szeptember 18., <https://icds.ee/en/the-trump-xi-second-summit-what-europe-stands-to-lose/>; a szankciós törvényről: „Trump–Xi Summit Tests Europe’s Strategy on China, Russia and Critical Supply Chains,” *EU Today*, 2026. szeptember 25., <https://eutoday.net/trump-xi-summit-europe-china-russia-supply-chains/>.

36 „Xi Wraps Up Trump State Visit with Tea at the White House and Tour of National Archives,” *CNN*, 2026. szeptember 25., <https://www.cnn.com/2026/09/24/politics/live-news/trump-meeting-china-xi-us-visit/>; „Trump–Xi Visit Wraps Up with Few Achievements Announced,” i. m.; „The Trump–Xi Meeting Was Heavy on Pomp, Light on Substance. China Is Just Fine with That,” *CNN*, 2026. szeptember 25., <https://www.cnn.com/2026/09/25/world/xi-dc-trump-analysis-intl-hnk/>.

súlyos ellentét sem oldódott fel: sem Tajvan, sem a chipembargó, sem a ritkaföldfémek, sem Irán ügyében nem történt áttörés. Ami történt, az az intézményesülés: a Kereskedelmi és a Befektetési Tanács működik, elindult egy MI-párbeszéd, és a felek kölcsönösen megígérték, hogy elmennek egymás multilaterális csúcsaira. A kapcsolatot menedzselő gépezet még bejáratás alatt van, de működik.

Ha mindenképpen eredményt kell hirdetni: Peking elérte, amiért jött – megkapta az egyenrangú bánásmódot, az amerikai jóváhagyást a saját fogalmi keretére, a hónapok óta lebegtetett tajvani fegyverszállítás további elnapolását, s mindezt lényegében két panda árán (és azokat is csak kölcsönbe adta) –, miközben semmilyen fontos kérdésben nem engedett. Trump kapott egy választás előtti agrár- és szénexport-ígéretet („a farmerek nagyon boldogok lesznek”),³⁷ illetve egy párbeszéd-mechanizmust a szuperintelligenciáról, amelyet – legalábbis a hazai közönségnek – a saját maga által kedvelt néven nevezhet. A strukturális versengés a technológiai, katonai és gazdasági vezető szerepért ugyanott tart, ahol tavasszal, csak azóta mindkét félben még jobban tudatosodott, hogy ezt a versengést érdemes keretek között tartani. A kereteket viszont mindkét fél másképp határozza meg.

A következő hónapok menetrendje sűrű. Szeptember 28-án nyilvánosságra kerülnek a Kereskedelmi Tanács listái; november 3-án féléldős választás lesz az Egyesült Államokban, amely után Trump céljai megváltozhatnak; novemberben Sencsenben, decemberben Miami-ban találkozik újra a két elnök; január 10-én lejár a fegyverszünet, amelyet – ha a mintázat kitart – ismét meghosszabbítanak; 2027 őszén pedig pártkongresszus jön Kínában, amelyen Hszi a negyedik ciklusára készül, s amelyet heves hatalmi harcok és helyezkedések fognak megelőzni, befelé fordítva így a figyelmet, míg az USA-ban lényegében megkezdődik az elnökválasztási kampány. Az tűnik valószínűnek, hogy az eddig kialakított rendszer rövid távon működni fog, egészen addig, amíg valamelyik fél nem jut arra, hogy többet nyer a felrúgásával, mint a fenntartásával. A várható belső küzdelmek felé fordulás a belátható jövőben mindkét felet abban teszi

37 „Xi Wraps Up Trump State Visit...,” i. m.

érdekeltté, hogy a „konstruktív stratégiai stabilitás” keretrendszere fennmaradjon, s időlegesen lemondjanak egymás megmattolásának szándékáról – de persze történelmileg ez egy átmeneti állapot, aminek előbb-utóbb vége szakad, és akkor újabb játszmák jönnek.

**MAGYAR
KÜLTÜGYI
INTÉZET**